

[Peter Nielsen.]

meget tid og ulejlighed for flere mennesker kunne der ikke have været sparet, hvis vedkommende institution blot havde svaret på godt dansk?

Her blev vedkommende dame hjulpet; men i hvor mange tilfælde vil ikke en sådan ældre dame blot forvirret henlægge en sådan skrivelse og, som fru Lena Vedel-Petersen så rigtigt skriver i sin kronik, blive bibragt et forstemmende indtryk af uformuenhed og mindreværd? Det kan dog ikke være meningen i et demokrati, der er over hundrede år gammelt. Der må have været tid nok til at få sproget rettet. Jeg ved, at der fra befolkningen har været gjort mange og forgæves forsøg herpå, men jeg tillader mig alligevel en fornyet bøn til den højtærede indenrigsminister. Jeg ved godt, han ikke kan udsende formularbog til samtlige amts- og kommunekontorer om, hvordan et brev skal skrives på dansk; men der kommer fra indenrigsministeriet så mange henstillinger og påbud til kommunerne, så hvorfor ikke sende et cirkulære om dette spørgsmål også? Man kunne så ved at affatte det på almindelig dansk give amter og kommuner et strålende eksempel. Det er navnlig amter og kommuner, de enkelte menneske kommer i skriftlig kontakt med, så her er problemet særlig stort.

At drømme om, at love og ministerielle skrivelser bliver forståelige for hele befolkningen, er vel for meget forlangt i første omgang.

Indenrigsministeren (Søren Olesen): Det ærede medlem hr. Peter Nielsen havde jo en meget velformet indledning, pyntet med gåsefjer og anden udsmykning; det drejede sig om de tekniske fremskridt, der er sket inden for kontorvæsenet, kan man vist sige. Det er ret almindeligt, at den kulturelle udvikling ikke kan holde trit med de tekniske fremskridt; i dette forhold er det altså sproget, der er noget bag efter udviklingen i den moderne tid.

Jeg er enig med det ærede medlem i, at en hel del af de skrivelser, der udgår fra offentlige kontorer, kan være meget svære at forstå for modtagerne; det gælder ikke alene de skrivelser, der udsendes fra amts- og kommunekontorerne, man kan såmænd også godt tage mange af de skrivelser med, der udgår fra de forskellige ministerier.

Jeg tror ikke, det er noget, der er tilsigtet, eller som gøres bevidst, det må vist nærmest betegnes som en slags erhvervssygdom; men folk kan let få den opfattelse, at de offentlige myndigheder ligesom prøver at demonstrere deres egen ophøjethed og skriver tingene så indviklet som muligt. Forklaringen er vel snarere en vis manglende indfølgelse af dem, der affatter skrivelserne. I skrivelser til andre offentlige myndigheder, til sagførere og andre, der i forvejen er fortrolige med emnet, kan man tit nøjes med en ret kortfattet meddelelse med henvisning til bestemte lovparagraffer o. s. v.; men skrivelser til privatpersoner bør naturligvis udformes sådan, at modtagerne får en helt klar besked, som umiddelbart kan forstås.

Undertiden skyldes de mange forbehold, indskudte sætninger og henvisninger til lovparagraffer vel også, at man forsøger på at give et svar, der dækker i alle tilfælde, selv om visse momenter i sagen ikke er fuldt oplyst, for vel skal svaret være let forståeligt, men det skal først og fremmest være rigtigt.

I det fremførte eksempel synes jeg egentlig kun, der mangler en slutning, der skulle være gået ud på at meddele vedkommende ældre dame, hvor hun kunne henvende sig — i dette tilfælde på sit socialkontor — og få et skema udleveret og få nærmere oplysning; så havde for mig at se det hele været i orden. Det er denne anvisning til sidst, som efter min mening mangler.

Når det ærede medlem hr. Peter Nielsen opfordrer mig til at gøre noget for at få et mere forståeligt sprog i de skrivelser, der udgår fra amts- og kommunekontorerne, vil jeg sige, at jeg ikke tror — ligesom jeg forstod, det ærede medlem heller ikke mente det — at det kunne nytte at udsende en formularbog eller give almindelige direktiver herom. Folk inden for den offentlige administration er klar over, at der her er et problem. Det må være de enkelte chefers og kommunalbestyrelses opgave at sikre, at disse naturlige krav efterleves. Jeg tror, det er ganske gavnligt, om man i pressen og i de folkevalgte råd af og til rører ved spørgsmålet; det vil hjælpe med til, at man inden for den offentlige administration gør sig mere umage for at skrive sådan, at folk kan forstå det, og at man også ved oplæring